

Landskap: *Thäne*Upptecknat av: *L. A. Ståhle*Härad: *N. Åbo*Adress: *Box 1193, Hööv*Socken: *Perstorp*Berättat av: *Tessamne f. 1891 i Färingstift*Uppteckningsår: *1947*

Född år

*Övernaturliga väsen.**s. 1-4.**Carl XV**s. 4**Grodor.**s. 4.*

Dessa uppt. har LUF erhållit
 av Landsmålarkivet i Lund som gavs.
 Liknande uppt. har varit arkiv
 löst in, se M. 10403: 1-20. !

M. 10434:1.

Landskap: Skåne Upptecknat av: S. A. Ståhle Herr
Härad: N. Åsbo Adress: Box 1193, Höör
Socken: Perstorp Berättat av: Dehsamme
Uppteckningsår: 1947 Född år 1891 i Färingtofta

(1402)

"Tjillegåbben".

För barn, som i likhet med mig själv, lät nyfikenheten råda över rädslan, verkade "tjillegåbben" tjusigt tilldragande. Sedan jag trott mig begripa att dessa farliga väsen uppenbarade sig i form av vattenödlor, beslöt jag att utrota dessa skräckvarelser, och kom så hem en dag triumferande: "Ni behöva inte va så rädde för att gå till "tjillan" nu, för jag har tagit upp alla "Tjille-gåbbana", jag har dem här i mössan! Det var 4 - 5 st. vattenödlor.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10434:2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: S. A. Ståhle Herr
Härad: N. Åsbo Adress: Box 1193, Höör
Socken: Perstorp Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1947 Född år 1891 i Färingtofta

(1403)

"Bäcka-trassked".

Har själv mött "bäckatrassked", ena gången i en mans skepnad (en kräftletares) och andra gången i en hästs. En gråvit häst i natt-dimma eller dis kan ta fantastisk proportion. Jag blev rädd till en början. Men som hästen kände mig och hälsade, så morsknade jag till. Hästar gå gärna i grunda bäckar, särskilt om de lida av hovtrång.

Har också sett "blås" och "sjen", - månen, molnformationer och dalterräng skapade det spökliga i saken; har hört råmningar och brak, även de fullt naturliga fenomen, men aldrig mött "det obeskrivligt hemska", men jag har mött tre (3) vuxna, orädda karlar som var grönvita av skräck, och nästan stumma efter möte med "bäckatrassked" i dess högsta potens.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M.10434:3.

Landskap: Skåne Upptecknat av: S. A. Ståhle Herr
Härad: N. Åsbo Adress: Box 1193, Höör
Socken: Perstorp Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1947 Född år 1891 i Färingtofta

(1404)

"Älvalegen".

Nämnda spelman var min morfars bror, en bygdespelman med enastående ren ton i sitt instrument. Han kallades Bausa-Annors efter fädernehemmet Bohus. Var själv knappast mer än 6 år, men jag måste ha klarhet angående "Älvalegen", Höll själv på att läsa en hemsk sak i smyg vid den tiden: "Mörkrets makter", en vampyrhistoria från Ungarn (läste min första eg. bok redan vid 5 års ålder och det var Defoe Robinson). Alltså, efter några dar frågade jag honom; "Kan verkligen Anders spela "Älvalegen" ". "Du e j förveden som ajn håsetjäring", fick jag till svar, samt efteråt med ett leende: "Du ska inte tro allt vad du hör i dinne varden".

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

M. 10434: 4.

Landskap: Skåne Upptecknat av: S. A. Ståhle Herr
Härad: N. Åsbo Adress: Box 1193, Höör
Socken: Perstorp Berättat av: Densamme
Uppteckningsår: 1947 Född år 1891 i Färingtofta

(1405)

Tåsstarpefallet.

Här om någonsin hade myten om en "Näck" haft förutsättningar för att bildas, om ej befolkningen varit för prosaisk och jordbunden för dylik utflykt i landet Fantasia. Doften från ena sidans ljungbackar, andra sidans porskärr, det kluckande, nynnande sisande och viskande vattnet kring de i fallet liggande stora stenarna - nåja, det fanns tider då fallet röt och fräste och gormade så det hördes lång väg. Man kunde tala om "Näcken", liksom en genomsnittsskåning kan nämna lapparnas trölltrummor, men det fanns ingen inlevelse i allmogens mystikvärld om denna spelande vattengud, i denna socken, ej hellre i Färingtofta norra.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R M. 10434: 57

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(1406)

Skövsnuan. (2)

Har själv i tidiga barnaår råkat ut för den s.k. skövsnuan. Hörde en dag husets manfolk såga ner al i närmaste kärr. Då jag sprang dit, fanns ingen där, men jag hörde rösterna och trädfällandet bakom närmaste backe. Sprang på så vis, lockad av ljudet, backe upp och ner, tills jag var vid sockengränsen mellan 1 och 2 km. från hemmet. Blev då rädd och sprang raka vägen hem, där alla var hemma och inte sågat mer träd alls den dagen. Fast jag var fullt klar i knäppen, blev jag av mormor "rökad" med svavel o älvanävor (en torr lav) vilket ej heller skadade mig, men fick mig att rysa, tills jag blev arg o sprang från vidare behandling.

Liknande akustiskt fenomen iakttaget på senare tid.

ACC. N:R M. 10434:6.

(1407)

Goenisse.

Min morfar var nästan kemiskt fri från all vidskepel-
se, han endast hyste en oförklarlig antipati mot frimura-
re - men mormor var ganska vidskeplig, liksom min morfars
mor. Mormor lät alltid ett stort fat med bästa julsovlet,
samt ett fullt grötfat stå framme, lättillgängligt under
julnatten.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M.10434:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

(1408)

Vättorna.

Morfars mor slog aldrig varmt vatten i vasken, utan att först mumla: "ajta de, vätta lilla, sau ja inte skauullar de". Hörde många mumla dylika småbesvärjelser vid olika tillfällen, t.ex. när man kokade blodkorv, slogs den första korven i "ankarträet" och en formel mumlades. Lyckades aldrig uppfatta ordalydelsen, ej heller besvarade någon ang. detta.

Övernaturliga djurskepnader.

När det gällde övernaturliga djurskepnader märktes främst hästar o. hundar, aldrig kor och ytterst sällan svin. De längre söderut förekommande "gravsörna" ha ingen motsvarighet i N. Åsbo. Har inte råkat mer än en (en kvinna) som sett en spökso, enligt egen utsago. Vid närmare kännedom om personen i fråga o. i beaktande av hennes eget skräckinjagande utseende, tvivlar jag på att något spöke alls vågat antasta henne.

Betr. "den svarte hängen", så har jag en gång som pojke råkat vara den indirekta orsaken till förekomsten av "den svarte hängen" under ett bord kring vilket några inbitna kortspelare tillbringade en hel natt, (bland många andra), men som efter den betan höll fingrarna från kortleken en tid. Den vackra helsvarta fågelhunden och lilla jag var ovetande redskap åt en varnande makt den gången.

(1411)

"Kångadalen."

En verklighetsepisod från denna militära övning.
Carl XV råkade gamle Johannes Svensson i Ebbarp som
var ute och såg på de militära övningarna

"Jaså, det intresserar att se våra knektar leka krig.

Ja, det är nog sällan j.får se något sådant roligt.

"Roled - ja de, som daj si - de e lagom roled sai di
vällter mina järe o trör nör min sä!"

Kung Carl försäkrade att det var aldrig meningen.

"Självt har jag sagt till att de skola vara särskilt
aktsamma om gröda och gårdsgårdar."

"Ja de, som daj si - Kången sir, ja de sjida daj i, sau
o si."

ACC. N:R M.10434:10.

~~(1447)~~

Bruastajnen.

Självt har jag där i sena sommarnatten sett ej bara en
utan tre vitklädda kvinnoskepnader, men - de voro alla
mycket levande och naturliga.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R **M. 10434**://

(1582)

Skraupågga.

Grodor heta ju "fröer" på danska, men jag vill minnas från en barnasommar i Danmark att de danska barnen kallade dem "skråbbtussor". Kanske minnes fel.

Kanske det gällde enbart paddorna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1402

Tilleggsböcker

N. 10434:1

Perstorp, N. H. 56 Ld 1

För barn, som tillhört med mig
 1801/2. 104 ut. kunnat vara odor-
 redsliga i vetande. Tilläggsböcker till
 tilläggande. Sedan jag till mig begärde
 att dessa barn ska vara upprägnade sig
 i för att de baten odla, bestod jag att
 i för att dessa skräckanordelser, de kom
 så hem en dag framföran de i 18: be-
 inta va va radda till att på en "till-
 me. för jag var till att alla tillgä-
 berna, jag har den här "folklivs-
 var utst. utsködder

FOLKLIVSARKIVET

1402 bakka-trassked Institutionen för folklivsför-
 ning vid Lunds universitet

Iden själv vill bakka-trassked,
 ena gången i en mans skopmod (en
 tilläggsbok) och andra gången
 i en boks. En grav. Bäst i makt
 denna eller till hem till hem
 1801/2. 104 blev pådd. Till en
 betan. Men som botten fände sig
 och lösa de så mörsknade jag
 till. Hos var ga grina i grunda bär
 klar, så skilt om de löda ad boodgang
 klar, också sig. Blos och vär - man
 en, inget för matlaver. O. d. att frång ska.
 både spökliga i saken, har varit när.
 minna och drak, även de fullt natur-
 ligen hemmen, men aldrig mottaget
 obeskänligt hemmet, men jag har
 vill till för denna, orädda karlar
 som var grönvita av skräck, och
 massen slumma eller mätte med
 bakka-trassked i dess högsta potens.

1404 Alva 109000

Hemma spökan var en mörk-
 1801/2. en bygdspolman med ena hem-
 deras var i en mörk. Men kalla-
 des Baura. Därför eller ledning hem-
 met Baura. Där själv knappast var

är bär, men jag måste ha åter-bet. II
angående "alv-legen". Helt spelt för
att låsa en kentsk sak. Smugg vid den
tiden: "Höfdrifts makt" och "Varnings-
makt" från "Lingor" (1858) om första
og. bok nedan vid 5-ans bider och det var
Detoeu. Robinson "Allts" efter mönster
frögade jag honom: "Kan verkligen den
dets speld "alv-legen" - "Dor" för-
vader som ojn "Höfdrift" i "Höfdrift" jag
"Höfdrift" samt efter att med "Höfdrift" i
"Höfdrift" inte för att "Höfdrift" i "Höfdrift"
var den "Höfdrift" i "Höfdrift".

M.10434:2.

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

1865 Körsstapelkalle. - 1865 Körsstapelkalle

Här är en gammal kalle. Helt spelt för
att låsa en kentsk sak. Smugg vid den
tiden: "Höfdrifts makt" och "Varnings-
makt" från "Lingor" (1858) om första
og. bok nedan vid 5-ans bider och det var
Detoeu. Robinson "Allts" efter mönster
frögade jag honom: "Kan verkligen den
dets speld "alv-legen" - "Dor" för-
vader som ojn "Höfdrift" i "Höfdrift" jag
"Höfdrift" samt efter att med "Höfdrift" i
"Höfdrift" inte för att "Höfdrift" i "Höfdrift"
var den "Höfdrift" i "Höfdrift".

1865 Körsstapelkalle.

Här är en gammal kalle. Helt spelt för
att låsa en kentsk sak. Smugg vid den
tiden: "Höfdrifts makt" och "Varnings-
makt" från "Lingor" (1858) om första
og. bok nedan vid 5-ans bider och det var
Detoeu. Robinson "Allts" efter mönster
frögade jag honom: "Kan verkligen den
dets speld "alv-legen" - "Dor" för-
vader som ojn "Höfdrift" i "Höfdrift" jag
"Höfdrift" samt efter att med "Höfdrift" i
"Höfdrift" inte för att "Höfdrift" i "Höfdrift"
var den "Höfdrift" i "Höfdrift".

Apfelkern

Herr J. A. Stahl

Art 1193

H²³
4000

f. d. Perstorp old kigane boras daz.